

ESPERANTISTA

REVUO POR ESPERANTO EN ĈEĤOSLOVAKIO

Eldonas Esperanto-Asocio en ĈSR, Praha XIX/7 - 7075. — Redaktas Dr Stanislav Kamarýt.

Adolf Malik: Být či nebýt — esperantistou?

Nežli odpovím na tuto ostře položenou otázku, chci se stručně dotknouti několika závažných skutečností, které mluví pro i proti.

Esperanto již přes 60 let říká to, co dnes slyšíme kolem sebe a čteme v denním tisku, t. j. mír, svoboda, rovnost, bratrství, láska mezi národy, důvěra, spolupráce na díle dobra, světoobčanství. Byl by to úplný slepenec pojmů, kdybych chtěl vyjmenovati všechno to, co by esperantisté celého světa chtěli esperantem do světa vnést. Když se však přebírám ve všem tom »haraburdí«, které esperantisté kolem sebe esperantem nahromadili, nemohu neviděti, že je to malá sebekritičnost, která dovolila a dovoluje, aby esperantisté se vzdalovali od vyčteného cíle. Myslím, že velká část esperantistů ve světě se opravdu vzdaluje svého cíle, a to vlastní vinou, protože mnozí nevidí, nebo nechtějí viděti události tak, jak jsou a jak nám je diktuje život a světový vývoj.

Již Masaryk říkával: Svět jde doleva a my všichni vidíme, že opravdu svět jde doleva a to milovými kroky, a esperantisté dnes — ne všichni — zůstávají pozadu a nepřidají-li do kroku, zůstanou docela vzadu a zmeškají autobus. Jinak si ovšem vedou esperantisté v lidově demokratických státech. Ti správně pochopili, co od nich žádá doba a vnesli do esperantského života prvek ne sice nový, ale esperantisty hodně zanedbávaný, t. j. péče o mezinárodnost pracujícího člověka. Esperantisté dříve převážně zaplňovali své řady členstvem z vrstev maloměstských a ne zrovna revolučních, ale přesto tvořili na liberalisticko-buržoasním křídle vždy tu složku pokrokovou, levicovou, aniž by při tom vážně pomýšleli na prosazování myšlenek revolučních, socialistických. Pro esperantistu starého typu stačila stejná legitimize, stejná myšlenka a nestaral se valně o to, jaký má názor na uspořádání světa jiný samideán.

Nestaral se, je-li členem svobodného či ujařmeného národa a tak se stalo, že člen národa ujařmeného besedoval s členem národa ujařmujícího a zdálo by se, že vše bylo takto v pořádku. My Čechoslováci máme však jinou zkušenost.

My jsme to zažili při okupaci a víme, že takového sdružování není možné a je-li, že není upřímné. Nemůže se dnes přece přátelit esperantista z Indonésie s esperantistou holandským, když holandský imperialismus rdousí svobodu národa Indonésie, a přáteli-li se, pak je to kolaborant a ne esperantista. Je zde ovšem ještě jiná možnost. Je-li holandský esperantista marxistou, člověkem pokrokovým, zajisté nesouhlasí s tím, co dělá jeho vláda v Indonésii a tu pak nastává upřímné přátelství mezi člověkem národa ujařmujícího a ujařmovaného. V takovém případě ovšem není rozhodující to, že jsou oba esperantisté, nýbrž to, že jsou oba opravdovými demokraty, antiimperialisty, že jsou lidé pokrovní — marxisté. To, že se mohou dorozuměti esperantem, to je jejich nadvýhoda, že mohou spolu hovořiti bez tlumočnicků, přímo od srdce k srdci. Mohli by se stejně tak dohovoreti anglicky, rusky nebo francouzsky; jazyk tedy nehraje žádnou hlavní roli. Tak z těchto řádek by mohli mítí radost ti, kteří nemohou esperantu přijít na jméno. Ovšem velmi by se klamali. Sejdou-li se dva esperantisté, zajisté se k sobě chovají přátelsky a jeden druhému pokud možno vyjde vstříc, to je u esperantistů běžná věc, avšak poznají-li, že mají stejný životní úděl nebo stejné politické přesvědčení, tu nastává zcela jiný poměr, až dojemně bratrský a dal by jeden druhému i poslední košili. To je možné snad jen u esperantistů a proto tu radost škodolibých nepřátel esperanta srážím vzápětí jak vznikla. Je pravda, že esperanto ještě více utužuje přátelství mezi národy, ale u členů stejného životního zápasu, u pracující inteligence a u dělnictva, sdruženého v boji za mír, demokracii, za socialistický zítřek.

To jsem musel uvést příkladem, abych jednou definitivně odstranil falešnou thési, že esperanto může jako esperanto spasit svět, že esperantisté se budou milovat jako člověk člověka se všemi chybami a kazy. To nikdy nebude a nikdo si to taky vážně nepřeje. To je demagogická fráze, ořepaná a nic nezaručující. Nemůže se nikdy shodnout vykořisťovaný esperantista s esperantistou, který sleduje cíle reakční, liberalistické, kapitalistické a protilidové, protipokrokové,

i kdyby tento měl na kabátě esperantskou hvězdu velkou jak hvězda betlémská, nikdy od takového esperantisty nemůže očekávat činy, pomáhající k šíření myšlenek socialistických.

Naproti tomu esperanto v kruhu socialistickém, jasném a vykrystalisovaném může vykonat pravé divy, užitečné jak hnutí socialistickému, pokrokovému mezi dělnictvem a pracující inteligencí, tak i pro esperanto samo. V takovém prostředí stejnorodém, se stejnými zájmy, se stejným cílem, může se esperantu dařit a může jako p o m o c n á složka doznati větších úspěchů za deset příštích let, než za dosavadních 60 let, kdy se v důsledku vlivu liberalisticko-buržoasního dostalo nakonec do slepé uličky. Ano, esperanto v současné době je ve většině zemí ve slepé uličce. V každém státě musí esperantisté říci jasně své »ano« či »ne«. Esperantisté států lidově demokratických již našli správnou cestu a sebekriticky také zhodnotili své úkoly.

Dalí do služeb lidové demokracie své znalosti esperanta, a to zcela samozřejmě, bez pathosu, protože esperantisté, jak jsem již řekl, vždy stáli na straně pokroku, a to i takoví, kteří jinak celým svým založením politicky stáli na opačném pólu. Esperanto je sblížovalo s pokrokovými složkami světa; proto i jejich zájem o ČSR.

Jsem přesvědčen o tom, že anglický esperantista, založení liberálně-buržoasního, nedá svému synovi nebo dceři přečíst Fučíkovu Reportáž psanou na oprátce a přeloženou do angličtiny, avšak esperantský překlad jim dá přečíst proto, že je to esperanto, neboť esperantista čte každou tiskovinu, která je psaná v esperantu. Vím nejlépe, jak velký je v cizině zájem o novou ústavu ČSR, kterou právě vydal Ústav esperantské služby v esperant. překladu J. Maříka. Přímě nás bombardují dopisy, abychom jim ústavu zaslali, takový rozruch způsobilo vydání této knížky mezi esperantisty v západních zemích. Je před námi velká řada možností esperantem

prospět lidově demokratické republice a jejímu lidu a tu mám na mysli propagaci první čs. pětiletky, výrobky znárodněných podniků, turistický ruch, řadu sociálních vymožeností čs. lidu, celý kulturní plán na příštích pět let. O všem tom se dá esperantem do světa mnoho říci, ať slovem, knihou či obrazem. Čs. zahraniční zpravodajská služba, když náležitě využije služby esperantem, může ihned přikročit k vydávání esperantských publikací až v 30tisícových nákladech a to vše lze pomocí esperanta posílati do světa — adresy k dispozici jsou — jen chtít a umět to dělat pro republiku. Jedno z hesel, propagujících pětiletý plán ČSR, praví:

»I na tvé, třeba drobné, práci záleží, i ty odpovídáš za zdar pětiletky!«

Ano, i na naší drobné práci, českoslovenští esperantisté, záleží, a bude na nás, chceme-li či nechceme-li ji konati. To je to naše »ano či ne«. Vím, že velká většina již pochopila náš nový úkol, ale vím také, že mnozí ještě váhají. Těm bych opravdu dal k uvážení nadpis svého článku: Být či nebýt — esperantistou?

Když jsme v polovici měsíce prosince minulého roku zařídili ideové školení krajských delegátů českých krajů, poznali jsme, že esperanto v ČSR má budoucnost, protože má kádr uvědomělých, pokrokových a mírumilovných lidí. Ale ani naše mírumilovnost není kvietismus, nýbrž otevřený boj proti reakci, proti rušitelům míru a proti všem válečným provokatérům, kteří by chtěli rozpoutat nový světový požár. Zavedením nového krajského zřízení bude změněno také dosavadní krajské zřízení našeho svazu, a proto již teď debatujte o pokrokových zástupcích svazu ve svém kraji. Celá reorganizace musí býti hotova ještě do celostátního sjezdu v Liberci ve dnech 4.—6. června 1949. Tento náš po osvobození první celostátní sjezd bude také nejlepší odpovědí: Být či nebýt — esperantistou?

Esploro pri aktiveco de tuberkulozo

Infanoj, nome novnaskitoj, venas en ĉi tiuj larmoplenan mondon plejofte sen infekto, se oni ne pensas pri sifiliso kaj gonoreo. La samo validas ankaŭ pri tuberkulozo. Ĉiu suĉinfano dum siaj unuaj horoj, respektive dum sia unua semajno, entute ne estas infektita de tuberkulozo. Baldaŭ, ja dum unuaj horoj, per la suĉmomentoj, eniĝas multaj bakterioj, kaj nelonge poste ankaŭ la tuberkulozo, precipe, se la hepatroj, flegantoj aŭ flegistoj estas mem portantoj de tiu danĝera malsano. La tuberkulozon akiras la infano per kisoj, alparoloj el proksimo (alvizaĝa alparolado, karesado vizaĝo ĉe vizaĝo), do tra la supraj aervojtoj (nazo, buŝo, trakeo) en la pulmon, kaj de ĉi tie ĝi rapide disvastiĝas en la tutan korpon. Perbuŝe la tuberkulozo povas esti akirita nur, se la fleganta persono havas haŭttuberkulozon, aŭ havante pulminfekton tuberkulozan, aktivan aŭ tre pasivan, vivas en ĝenerale malbonaj higienaj kondiĉoj kaj ne zorgas pri sia pureco.

Nun okazos du ebloj: La infano aŭ venkas la infektadon, tiam ĝi saniĝas, aŭ, ne havante fortojn, perdas sian batalon kaj plejofte baldaŭ mortas. La infanoj estas tre infekteblaj dum siaj unuaj tagoj, semajnoj, monatoj, ja eĉ jaroj.

Ni parolu hodiaŭ ne pri tiuj, kiuj mortis, sed pri tiuj, kiuj restis vivaj, saniĝis.

Estas konate, ke granda parto da malsanoj estiĝas en la homa korpo kreadon de imunaj (imunigaj elementoj),

kiuj estas ŝirmantoj kaj bataliloj kontraŭ dua kaj plua infektoj. La samo okazas ĉe tuberkulozo. Infanoj, akceptintaj kaj sukcese venkintaj tuberkulozon, enhavas ĥemiajn ŝtofojn, kiuj ŝirmas kontraŭ nova malsaniĝo (ilia nomo estas imuninoj t. e. imunajoj). Infanoj, kiuj ne infektiĝis tuberkuloze, ne enhavas tiujn imunajojn.

Ĉi tiujn du statojn, nome la signojn de travivita aŭ ne travivita tuberkulozo, oni estas kapabla konstati per certaj rimedoj tute konvinke. Metodo injekta de Mantoux estas tre preciza, ĉar ĝi estas preskaŭ kvanteca, sed la infanoj ne ŝatas ĝin, ĉar ĝi signifas „piki“, do fari doloron. Dua metodo estas iom malpli preciza, sed absolute sendolora kaj „senpika“, metodo de emplastrotoj de Moro (aŭ simila de Monrado). En la unĝento de la emplastrotoj estas provokilo (provokilo estas instigilo kontraŭ la korpo, ke ĝi reagu), kiu tra la haŭto elvokas la signon de la travivita tuberkulozo, precize dirite, ke en la korpo estas kaj troviĝas imunajoj post la infekto. Pozitiveco de tiuj haŭtprovoj montriĝas per ruĝeco en diametro de unu ĝis kelkaj centimetroj, plia pozitiveco per tiel nomataj papuletoj (etaj montetoj de ruĝa haŭto) ĉie sub la emplastroto, ankoraŭ plia per buloj, resp. buletoj (pli grandaj montetoj haŭtaj) kun ruĝa koloro, edemo sub febra temperaturo, resp. eĉ kun iom da doloro. Tiu aperaĵo okazas dum unuaj 48 horoj, daŭras kelkajn tagojn, por poste, tute sencikatre, sendanĝere, malaperi. La tuta manipulado estas

absolute sendanĝera, precipe se oni praktikas la metodon tiel, ke oni unue esploras la infanon klinike, traesploras rentĝene (skiaskopas), tralumas la pulmojn.

Tiu informo por la kuracisto estas tre grava: Li scias, ĉu la infano travivis aŭ ne travivis la infekton de tuberkulozo, nia plej danĝera pesto hodiaŭa.

Kial mi ĉion ĉi skribas? Pro du kaŭzoj: Unue, ĉar ofte okazas, ke venas patro aŭ patrino en mian kuracejon kaj kun konsternita vizaĝo, montrante al la etulo, diras: „Sinjoro doktoro, li havas tre pozitivan tuberkulozon, mi petegas vin, esploru la infanon, mi preskaŭ mortas pro timo.” Kaj aldonas tre ofte: „En nia familio ĝis nun neniu estis tiel malsana, kaj nun venas io simila.”

La supraj linioj montras tre klare, ke ne temas pri pozitiva tuberkulozo, sed nur pri travivita tuberkuloza infekto. Komprenoble se la infano estas hazarde tuberkuloze malsana, ĝi ankaŭ reagas pozitive. Sed, kiel supre dirite, se oni unue rentĝene traesploras, oni povas tute precize forigi tiun timon.

Dua kaŭzo, pro kiu mi skribis, estas la venonta vakcinado kontraŭ tuberkulozo. En Francio naskiĝis, kaj en Ameriko, Svedio, Norvegio, Danlando, kaj lastatempe ankaŭ en nia lando okazas jam amase provoj, kiuj pruvas, ke la vakcinado kontraŭ tuberkulozo estas ebla, kaj ke ĝi estas ankaŭ tre efika, ĉar ĝi ŝirmas kontraŭ

nova tuberkulozo. Nun montris la esploroj, ke estas vakcinendaj precipe kaj nure infanoj kun negativa surhaŭta reakcio, do infanoj, ĉe kiuj oni devas laŭ la supre montritaj metodoj de elprovado supozii nenian enhavon de kontraŭtuberkulozaj imunajoj. La infanoj pozitive reagantaj havas sufiĉe grandan kvanton da tiuj aĵoj kun ŝirmantaj ecoj, do ilia vakcinado estas superflua, ĉar, kiel montrigis, la grado de imuneco ne pliiĝas per novaj kaj pluj vakcinadoj. Krom tio ĉe tiuj infanoj oni devas timi, se ili estas ĵus tuberkuloze aktive malsanaj, plian ekflagron de la malsano, malboniĝon de saniĝanta stato de rekonvalescento. Pri tiu eblo oni unue traesploras ĉiun infanon klinike, rentĝene, per sangprovoj pri la aktiveco de la malsano, kiun oni eble trovis, kaj nur tiam oni alpaŝas al la haŭtprovo.

Kion signifas la vakcinado? Ĝi signifas, ke oni per vojo nenatura, do sen infekto tuberkuloza, eniĝas en la korpon de la infano injektaĵon, kiu anstataŭante danĝeran malsanon, elvokas nur relative etan reakcion kvazaŭtuberkulozan, kiu estante absolute en limoj de sendanĝereco instigas la korpon al la kreado de imunajoj, ŝirmiloj kontraŭ la timiga malsanpesto. Kiel tio ĉio okazas, per kiuj metodoj, kiaj estas la signoj dum la vakcinado kaj post ĝi, kiel oni devas ĝin ripeti, kiu estas la plej konvena aĝo, kiel kondukti dum kaj post la vakcinado, tion mi volas pri-skribi en estonta raporto.

MUDr Josef Černý

Karolo Piĉ:

VESPERA PSALMO

*Mi sidas kaj la Morto dume
min ĉirkaŭiras serpentume;*

*el ĉiu ombro ĝi min ridas;
mi aŭdas ĝin, sed ĝin ne vidas;*

*mi sentas ĝiajn ŝvitmalvarmojn,
kaj ploras tre amarajn larmojn:*

*Sed eĉ ĉi tiam mia koro
ŝin pensas meze de l'angoro;*

*eĉ nun mi ŝin ardege vokas;
sed nur malĝojo min sufokas:*

*Ĉar ŝi ne aŭdas miajn kriojn,
nek vidas miajn nostalgiojn...*

*Nur kiam oni min kun pompo
funebre portos al la tombo*

*ŝi min subite rememoros,
kaj eble tiam min priploros,*

*almenaŭ tiam, post la morto!
Kaj ŝi silente kaj sen vorto*

*sur mian tombon miozotojn
portos, por montri la doloron*

*al mi, silente kaj senbrue,
eĉ se, videble, tro malfrue!*

Preklady Miloše Lukáše z novořečtiny - Tradukoj de Miloš Lukáš el la novgreka

Athanasios Christopulos (1770—1847):

LÉK PROTI HOREČCE

*Ach, běda mi! V mé hrudi
zlá choroba se budi,
mne udolati chtic,
a horečkou a žizni
i závratí mě trýzni
a muči stále vic.*

*Když přede mnou se zjeví
však sladké rtíky děvi
a zulíbat je smím,
tu hned je po závratí
a horečka se tratí
a muk už necitím.*

*Tož, páni lékařové,
vy této léčby nové
si račte povšimnout;
leč v skrytu, pod pečeti
ji nutno udržeti —
to aspoň můj je soud.*

*A dívky léčíte-li,
jež žizni ochořely
či prudkou závratí,
pak radu moji slyšte:
a lék jim předepište:
nám dát se zlíbati!*

Athanasios Aristopulos (1770—1847):

MEDIKAMENTO KONTRAŬ FEBRO

*En mia kor-profundo
brulumas teda vundo,
kaj tre doloras ĝi.
Soifo min turmentas,
mi kapturniĝon sentas
kaj febras pli kaj pli.*

*Se tamen mia buŝo
troviĝas en kuntuŝo
kun belulina lip',
jam ne plu mi suferas
kaj tute malaperas
la febro kaj la grip'.*

*Sed nun al vi, sinjoroj
de medicin' doktoroj,
mi turnas min kun pet':
ja kvankam jen konsilo
pri nova kuracilo,
ĝin tenu en sekret'!*

*Se junulinoj ĝemas,
ĉar febro ilin premas
aŭ ĉia ajn turment',
recepte do al ili,
por ilin tuj utili,
preskribu kisojn cent!*

KRONIKO ENLANDA

H. K. Bouška 65-jara. Ofte oni parolas inter ni pri pioniroj. Do jen: li estas efektiva pioniro de nia movado. En jaroj 1901 ĝis 1904, do en la unuaj jaroj de la movado, li verkadis kaj sendadis artikolojn informajn kaj propagandajn pri Esperanto kaj problemoj de la lingvo internacia al diversaj gazetoj, kiuj ilin publikigadis. Ankaŭ estis li, kiu tiam ricevis subskribojn de kelkaj universitataj profesoroj sub deklaron de la Delegacio por alprenado de la lingvo internacia. Tio estis faro same pionira. Efektivigis tion junulo nask. 2-an de Marto 1884 en Praha. Alia faro estis en 1907 eldono de la broŝuro *Slovakoj kaj Magiaroj*, pri kiu relegu rememorojn de s-o R. B. en nia dua jarkolekto sur p. 61! Dum 1908—1912 li redaktis 3—6-an jarkolekton de »Bohema Esperantisto«, propaganda revuo, kiu povas esti modela eĉ dum nuna tempo. En jaroj 1921—23 li redaktis »Ĉeĥoslovakajn gazetojn« kun aldono »Nova Eŭropo«; en ĝi li sciis kolekti kelkajn tre gravajn informojn kaj konsiderojn pri problemoj de la malgrandaj nacioj. En j. 1921—22 li redaktis Ĉeĥoslovakajn Esperanto-Lernejon, specon de lernolibro por komencantoj kaj progresintoj en revuoformo. Aperis tie lia kurso por komencantoj, kiu per si mem estis pionira precipe pro saĝa elektado de ekzemploj. En j. 1921 li redaktis, tio signifas ankaŭ mem verkis, esperant-lingvan kolonon, aperantan ĉiutage en Prager Presse. En 1922 aperis ĉeĥlingva »Informa folio« kun artikolo titolita: »Esperanto — unueca lingva ligilo inter nacioj«. Ĝi fariĝis la plej ofte eldonata propaganda presaĵo ĉeĥlingva. Daŭre plibonigata, korektata, kompletigata, pliampleksigata. En tiu ĉi jaro aperas ĝia 10-a eldono. En 1924 aperis lia »Mallonga Esperanto-kurso sur unu folio«; ĝi distingigas de similaj verkoj per sistema elektado de reguloj kaj de ekzemploj; estas trovataj kelkaj novaj tre sprite uzitaj vortoj kaj sinsekvoj de vortoj, kiuj estas ŝajne tre simplaj, sed kiujn eltrovi postulis sisteman pripenson de la tasko. La kurso aperas nun kun la »Ligilo«, nunjare aperos ĝia 4-a eldono. Mi citas detale tiujn du verkojn de Bouška, ĉar sur ili videblas du ĉefaj trajtoj de lia laborometodo: uzo de ĉiuj faktoj disponeblaj kaj kunmeto de ili laŭ celo atingota. En 1933 li verkis ĉefan tradukon de Zamenhofaj Lingvaj Respondoj.

Mi rakontas tiujn faktojn ne por fari riverencon al Bouška. Mi rakontas tion por doni al novaj samideanoj imagon pri la aferoj, kiuj estis farendaj por ke la situacio de la movado estu tia, kia ĝi estas. Ili vidu, ke el laboro multa, peza, sindona kaj teknike eminenta rikolto ne ĉiam respondadis al esperoj. Tamen rezulto de tiuj laboroj restis kaj daŭras. Kaj ankaŭ viro maljuna, kiu dum la tuta vivo dediĉis siajn ne malgrandajn talentojn kaj laborpovon al idealo esperantista, restas aktiva. Nenio pli ol tiu ĉi fakto pravas fortecon de kredo je ebleco plibonigi staton de la homaro. Jen ekzemplo por ni ĉiuj!

Kaj amiko Bouška estu salutita ankaŭ kaj precipe pro tiu ĉi konsolo, kiun donas lia tuta vivo al ni maljunaj kaj junaj.

Laborkonferenco de esperantistaj funkciuloj en Hradec Králové la 20-an de Marto kunvenigis 33 partoprenantojn el Ĉeĥa Skalice, Ĉeĥe Budějovice, Dobruška, Hradec Králové (14), Hořice v P., Chotěboř, Jihlava (2), Josefov, Jaroměř, Liberec, Louny, Praha (6), Přelouč, Týniště n. O. La „III-a Jozefa vespereto“ sabaton la 19-an en malgranda salono de hotelo Sřetelnice kunvenigis al ĝaja programo, muziko, danco, lotumado, bufedo ĉirkaŭ unu centon da batalantoj por nia nobla ideo. La laborkonferenco en klubejo de restoracio Adalbertinum je la 10,30—12,30 estis evidente malpli alloga. Tamen la programo de la raportoj kaj de la diskuto estis tre bona kaj tre helpis al reciproka kompreno de la samtempaj problemoj. Gvidis la kunvenon prez. de la Klubo Dolanský, li laŭtleĝis grandan vicon da salutleteroj kaj poste prelegis pri historio de la EK en Hradec Králové; la klubo estis fondita en 1905 en Kukleny kaj depost tiu tempo ĝi ekzistas sen gravaj interrompoj en agado, se oni ne kalkulas la devigan silenton dum la du militoj. Li akcentis precipe periodon de laborado dum aktiveco de s-ro O. Sklenčka kaj ne ankoraŭ sufiĉe konatan fakton, ke la Klubo aktivigis en 1945 jam du semajnojn post la liberiĝo.

Prez. de la Asocio Malík en sia diskurso akcentis kiel la plej urĝan sintenon en la nuna momento: 1. Adaptiĝi al ĝenerala linio de la Nacia Fronto, kiu celas al bonfarto de ĉiuj laboruloj. 2. Akcepti sen rezerve decidojn de la Konferenco de ĉs. verkistoj, kiuj proklamis kiel ĉefan taskon strebi al venko de socialismo. 3. Manifesti por la tutmonda paco, stariĝi sin en la paco-fronton, aperigi proklamon kontraŭ iniciatintoj kaj provokantoj de la milito. 4. Sendi aprobajn salutojn al Semajno de demokratia junularo okazanta en Budapeŝto la 21—28-an de Marto. — Poste li legis proponon de rezolucio por la Libereca kongreso invitante samideanojn, ke ili pripensu la tekston kaj sendu proponojn pri kompletigoj kaj adaptioj.

Poste parolis redaktanto de nia revuo Dr Kamarýt, kiu akcentis ideojn de justeco ne sole inter individuoj sed ankaŭ inter nacioj, egalajn rajtojn, kiujn ni esperantistoj rigardas nepra kondiĉo de justeco por ĉiuj nacioj, do ankaŭ por tiuj en Azio kaj Afriko. Li emfazis la oferon de multaj esperantistoj, kiuj dediĉas tiom da fervoro al laboro nealportanta personajn profitojn, kaj li akcentis la fakton, ke ekz. inter konvinkitaj partianoj de dialektika materialismo estas trovataj tiom multaj homoj, kiuj vidigas modelan oferon por celo plibonigi la staton de homaro, kiu fakto ofte kontrastas kun etburĝa profiteco de konfesantoj de diversaj noetikaj idealismoj. La esperantismo devas pro sia esenco rifuzi teoriojn faŝismajn kaj nazismajn, laŭ kiuj rajtas regi ne libere elektita kolektivo sed grupo, kiu mem proklamas sin kiel dotita per aparta virto kaj tial plej kapabla por regi. Tial esperantistoj estas kontraŭuloj de faŝismo en kiu ajn formo.

Sekvis diskuto sur tre bona nivelo. Precipe oni parolis pri postulo de la rezolucio por Liberec, ke estu akcentita la fakto, ke UEA ne akceptas estintajn nazistojn, kaj postulo, ke la Bulonja deklaro estu kompletigita per paraĝo, kiu difinas demokratecon, popolecon kaj kontraŭfaŝismecon de esperantista movado.

Kamarýt kaj Malík akcentis gravecon de pli diligenta kunlaborado de samideanoj. Estas fakto konsterniga, ke ministerio de informoj ricevis pro la eldono de la konstitucia ĉarto kaj E-Servo el nia lando sole 25 leterojn. Ankaŭ de ĉeĥoj kaj slovakoj estas atendataj konfirmoj pri aŭskultado de e-lingvaj disaŭdigoj.

Pytloun informis, ke la Klubo ricevis de la urbo belajn ejojn, kiuj estas nun ekipotaj per meblaro, kaj emfazis bezonon de kontakto kun junularo, ke niaj vicoj pli rapide juniĝadu.

Dolanský raportis pri partopreno de la Klubo en porpaca manifestacio, Zeman pri sia laborado en Jihlava, Kynčl pri teknikaj demandoj. Holeček el Josefov sciigis, ke li en kadro de la Asocia paperkolektado atingis sola pli ol 400 kg; oni aplaudis al li danke kaj envie.

Esperantista Klubo en Praha denove ŝanĝis sian klub-ejon. Ĝi kunvenas depost la 2-an de Marto ĉiun merkredon en la Kultura Domo de ĉs. Poŝto en Tř. politických vězňů (antaŭe Bredovská) n-ro 16. Ĉiuj samideanoj estas bonvenantaj.

LINGVO

Úkol 22.

Předkládáme tentokrát k překladu opět text z projevu pana presidenta.

Klement Gottwald sjezdu československých spisovatelů v Praze 8. března: Příkladám vašemu sjezdu velkou důležitost. Soudím totiž, že se jím uzavírá první perioda pokvětového a zvláště pak pounorového přerodu naší literatury a celé kultury, perioda hledání nových hledisek, nových cest, nové orientace. Perioda, v níž se především definitivně ujasnilo, že umění, chladné k zájmům lidu a národa, nebo se přímo od nich pohrdavě odvracející, umění uzavřené do sebe, prostě tak zvané čisté umění všech odstínů a odrůd, pozbylo v naší nové společnosti posledního, byť jen zdání pokrokovosti a stalo se — jak správně říkáte v nových stanovách Svazu spisovatelů — hlavní brzdou dalšího pokrokového rozvoje čs. literatury. Neboť nechtít mít nic společného se životem společnosti, což mohlo být v minulosti výrazem jisté, třeba neujasněné, opozice proti společnosti kapitalistické, znamená dneska nechtít mít nic společného se svým rodným lidem, který se pozvedl k stavbě nového lidského řádu, nesoucího svobodu, tvůrčí radost a štěstí dříve utlačovaným lidovým masám. Znamená to postavit se na stranu toho přepestrého spoiku reakčních bankrotářů, kteří také „nechtějí mít nic společného“ s naší lidovou demokracií, s naším budováním socialismu. — Toto je tedy dnes již jasné. Období tohoto ujasňování skončilo tím, že jste již přikročili k založení nové ideové organizace literárních sil, která vidí svůj hlavní úkol v aktivní tvořivé účasti na budování lepšího zítřku naší vlasti, na výchově nového socialistického člověka. To je velká věc, velký krok dopředu na cestě naší literatury a kultury; ovšem tím vystupuje do popředí s ještě větší naléhavostí další část úkolu. Nastal čas, začít i v naší literatuře novou kapitolu, nadepsanou: Od slov k činům. I tu máme již zřejmé jisté počátky, i tu se již rozběhly první pramenky. Ale potřebujeme celý mohutný proud, celý bouřlivý příval nového, ideově bojovného zapalujícího umění. Náš lid přímo žízní po tako-

NI LEGIS

„Instruo kiel malsani“ de Karel Čapek aperis en traduko de Miloš Lukáš en Literatura Mondo, Dec. 1948.

Poemo de ĉino Honfan, novelo de japano Nakano, de ĉeĥo Čapek, rakonto de ruso Pantelejev, jen kiom diversnacia enhavo de la Literatura Mondo, n-ro Nov.—Dec.

Pri Ĉeĥoslovakio prelegis S. K. Nielsen en pluraj urboj en Nederlando montrante lumbildojn pri la lando kaj pri la Sokol-kongreso dum Sept.—Okt. 1948. (Nederlanda Esperantisto, Nov. 1948.)

Esperantista Sindikatano, organo de la Sindikata Esperantista Asocio Tutmonda, 20, Rue du Béquet-Begles, Gironde-Francio, aperis en Decembro kiel unua numero de dumonata bulteno ciklostilita, 5-paĝa. Samideanoj emaj kunlabori anoncu sin ĉe la donita adreso!

Esperanto en universitato Ĉilio. Samideano René Garcia, prof. ĉe la universitato en Santiago de Ĉilio, sciigas, ke Esperanto estas oficiale instruata en tiu ĉi ŝtata universitato. „Ni jam esperantigis ĉirkaŭ 40 gejunulojn, kio estas laŭ nia modesta opinio granda sukceso.“ (Norvega Esperantisto, Dec.)

Hungario havas jam 13 Esperanto-stratojn kaj unu Zamenhof-straton. Temas pri urboj: Budapeŝto, Erd-Ofalu, Gyöngyös, Győr, Komárom, Nagykőrös, Pécs, Pestszentlőrinc, Bekescsába, Sátoraljauhely, Saroksár, Vác, Zalaegerszeg. (Norvega Esp., Dec.)

vemto umění, které by mohl zvat svým. Je to veliký úspěch naší lidové demokracie.

Překlady prosíme do 25. dubna.

Uzo de »da«, la plej alta kriterio en la lingvoposedo.

Ni prenas al traktato de Petro Stojan „Deveno kaj vivo de la lingvo E.“ (Flandra Esp., Nov.) sekvajn regulojn pri uzo de DA.

0 de X estas 0. Sed 0 da X estas X. Enmetu diversajn radikojn, kaj la reguloj ĉiam pravos; ekzemple:

Glaso de vino estas glaso ... (por vino).

Glaso da vino estas vino ... (en glaso).

Vico de vortoj estas vico ... (en vortoj).

Vico da vortoj estas vortoj ... (en vico).

Tro vasta kaj multrola uzado de DE

estas laŭ la supre citita aŭtoro plua malfacilo por orientanoj.

Domo de patro = patra domo, aŭ ekzakte patrias domo.

De komenco ĝis fino = ekde komenco.

Glaso de vino = ... por vino ...

Eksaltis de surprizo = ... pro ...

Tria tago de Junio = ... en Junio ...

Tri estas duono de ses = ... el ses ...

Li kuris de la pordo ĝis la muro = ... for el ...

La virino petas de vi = petas, ke vi donu ...

Deveno de Esperanto = Elveno ...

Laboro farita de li = ... per li.

Sola helpingvo de la mondo = ... en la mondo ...

Malseka de ploro = ... pro ...

Ni rekomendas tiun liston al atenta pripensanto. Ĉi argumentas por nia konsilo, ke bona stilisto klopodu eviti la prefikson DE ĉie, kie eblas; kaj ĝi eblas ofte.

Pri „deveno“ ni ne pensas, ke ĝi estas anstataŭebla per „elveno“. Ankaŭ „for el la pordo“ ne ŝajnas al ni imitinda. S. K.

Distigon inter prezidento (de la Respubliko) kaj prezidanto, kiel faras traduko de la Ĉeĥoslovaka konstitucio, aprobas recenzanto en British Esperantist (Jan.—Feb.). Ni tion enskribas kontente, ĉar ni jam dum longa tempo insistas pri tiu ĉi tre utila distingo. Ankaŭ ni ĝojas pro konstato de la recenzinto, ke la libreto estas „dokumento grava, bone tradukita“. S. K.

Rememoroj pri Praha. Tre ĝojigis nin tiu artikolo tutpaĝa en „La Suda Stelo“ el Dec. de N. G., kiu rakontas siajn agrablajn spertojn dum kelktaga vizito de nia ĉefurbo, precipe en Radio, kie ŝi renkontis Mařík kaj Hromada kaj en E. Klubo, kie imponis al ŝi la biblioteko, prezidanto Šustr, vikleco de ĉeestantoj en la kunveno, en la Asocia oficejo, kie ŝi vidis labori s-iron Baldová. La artikolo finas per invito al Doksy.

Radio-stacio en Guarujá, la plej potenca en Brazilo (ZYJ—7 1420 kc, 211,3 metroj), disaŭdigas esperantlingve ĉiun sabaton je la 19,00 horo. (Antaŭen el 15. IX. 1948.)

La vivo. Du-monata organo de „Amikoj de la Homanarismo“. Gazeto por ideologia konstruo kaj internacia edukado. Redaktas s-ino E. v. Veenendaal-Bouwens, Administracio s-ro Siem de Geus, Heilo (N—H), Nederlando. — Numero 4—5 el Jul.—Okt. estas 64-paĝa broŝuro tre bele ciklostilita. — Enestas multaj leteroj el diversaj landoj, sed la aŭtoroj tro parolas pri si mem, pri siaj privataj sentoj, kiuj ne ŝajnas esti iel tipaj por doni imagon pri iu kolektivo. Ankaŭ tro parolemaj aspektas tiuj junuloj, kiuj rigardas grava afero diri, ke ili estas 24- aŭ 21-jaraj. Por verki estas indiferenta la aĝo. Poemoj de „junuloj“ 22-aĝaj estas iam legataj post jarcentoj. Sed temas pri malmultaj poemoj tiaj.

Filatelio. Kial La Interlingilo ne uzas tiun ĉi vorton, kiam ĝi estas uzita en faka terminaro tre disvastigita?

La brava Hannoverano. (El Esperanto-Lernanto, Hannover-Hainholz, n-ro 9 de Sept. 1948. Represo kun ĉiuj eraroj.):

Lutage la fama angla generalo Elliot trarajdis mem la fortikaĵon de Gibraltaro por kontroli la postenojn. Estis ĝuste dum la tempo, kiam la fortikaĵoj ege estis alparafitaj, kaj li renkontis gardstarantan soldaton hannoveran, kiu nek ekpemis sian pafilon, nek prezentis ĝin, sed nur staris tie senmove kiel statuo.

„Ĉu vi ne konas min, mia filo?“ demandis la generalo. „Aŭ kial vi ignoras mian devon?“

La soldato respondis kun la rezignacio: „Mi bone konas mian Moŝton kaj ankaŭ mian devon. Sed oni ĵus forpafis la fingrojn de mia dekstra mano, pro kio mi ne kapablas sekvi la preskribon.“

„Kial vi ne jam bandaĝigis la vundon?“ daŭrigis la generalo.

„Ĉar en mia patrujo,“ rediris la soldato, „ne estas permesite forlasi la postenon antaŭ ol oni estas anstataŭata.“

Videble emociite nun la generalo sin deĉevaligis kaj postulis: „Donu al mi viajn pafilon kaj kartoĉujon, por ke mi anstataŭu vin, dume vi estos bandaĝata!“

La soldato obeis, sed unue iris al la plej proksima gardistaro, anoncante sian anstataŭon per la generalo kaj petante anstataŭanton por tiu. Tiam li kuracigis sian kripligitan manon.

Estante ne plu kapabla por militservo, oni eksigis lin. Sed la generalo al li faris rimarkindan donacon; kaj ankaŭ la reĝo Georgo III farigis donacon al la bravulo alveninta al Londono kaj nomis lin standardisto inter hannoveraj landotrupoj.

Estas vera tipo de aŭtentika Hannoverano.

Kiel kortuŝe! Sed senŝerce: Jen instruo kaj averto! La vera germana spirito renaskiĝas el cindro kaj ruinoj. Ni ĝisatendos ankoraŭ esperantlingvan glorigon de la heroaj agoj lastmilitaj; nun sufiĉu ĉi tiu modesta aludo pri pasinto. Ĝi montras, en kio vere distingiĝas la granda germana popolo.

Kaj ni komprenu ĝis fino: La germanoj batalos same heroe en fremda servo, se ili provizore ne havas okazon dediĉi sin al tiu dioplaĉa okupo por pli granda gloro de nacio propra. (O. G.)

Aŭstria Esperanto-Revuo aperas daŭre en tre belaj kajeroj trimonataj, kio ebligas, ke la kajero estas efektive impona broŝuro, ekz. n-ro 4—6 de la tria jaro 24-paĝa. Tiuj eldonaĵoj multe pli imponas ol svarmantaj multobligataj folioj, ofte eĉ malbone legeblaj. En aludita numero ni legas inviton, ke esperantistoj skribu al Unuiĝintaj Nacioj (United Nations, The General Secretary, Lake Success, USA), ĉar la ĝenerala sekretario Trygve Lie deklaris, ke li ricevis centojn da leteroj el la tuta mondo, sed eĉ ne unu en Esperanto.

Pri ĉinaj intelektuloj diras Cun-Can-Jeh en Sennaciulo (Sept.): Preskaŭ ĉiam la viroj, kiuj fondis la ĉinajn dinastiojn, estis kamparanaj gvidistoj de malsatantaj kaj ribelemaj terkulturistoj, aŭ ĉefoj de duoncivilizitaj gentoj kiel de mongoloj aŭ manĉuoj. Sed tiam, kiam la nova imperiestro estis firmiginta sian potencon, li ĉiam denove invitis la intelektulojn al sia kortego por helpi lin ĉe la regado, kondiĉe, ke la kleraj gastoj estu pretaj ĵuri fidelon al la nova funkciulo. Kaj post tio la ŝtata maŝino ree funkciis kiel antaŭe, dank' al estimo, kiun la intelektuloj ĝuis ĉe amaso.

Esperante parolanta filmo pri Budapeŝto. La estraro de la hungara ĉefurbo fabrikigis interesan filmon titolitan „Budapeŝto vivas denove“ kun klariganta parolo en Esperanto. La bela filmo montras la faman mezeŭropan metropolon en ĝia antaŭmilita brilo kaj en ĝia postmilita ruina stato, kaj la fervoran laboradon rekonstruan. La filmo destinita por prezentado en eksterlando jam estis montrata antaŭ la nederlanda publiko, kiam la esperantista hungara parlamentano s-ro Stefano Csurgai prezentis ĝin en Hago la 23-an de Septembro 1947. La filmo estas parolata de la eminenta hungara Esperanto-poeto Julio Baghy. En la filmo aperas ankaŭ ĉefaj aktivuloj de la hungara Esperanto-movado, kaj ili alparolas la publikon. (Por informoj rilate al la prezentado de la filmo oni povas turni sin al s-ro Stefano Csurgai, Ullői-ŭt 89/a V. 2. Budapeŝt IX.

Esperantista Teatro estis fondita en Germanio en Septembro 1948. Ĝi volas esti profesia migranta teatro intencanta aktori bonajn teatraĵojn al multaj landoj. Ĝi prezentos teatraĵojn en Esperanto kaj en la germana. Tiuj ĉi estos uzataj por propagandi nian lingvon. Informojn donas kontraŭ respondkuponon Prof. A. Steynhardt, (23), Lünen (Westf.) Viktoriast. 39d, Germanio.

Artikolon de Ruda Kychler „Generalo“, kiu kontrastigas la sintenon de ĉefoj al generalo aŭstria dum jaroj antaŭ la 1914 kaj dum nuna nia popoldemokratia reĝimo, publikigis „La Esperantista Laboristo“ (Nov.—Dec. 1948) en traduko de Vlad. Slany.

Svit, la industria metropolo sub la Altaj Tatroj estas artikolo „komunikita de la Esperanto-grupo en Svit“ en La Laborista Esperantisto el Nov.—Dec., kiun ni legis kun sincera plezuro.

Nederlandaj filmoj parolas en Esperanto. Nederlanda Ministerio de Rekonstruado lasis postsinkronizi en Esperanto tri el siaj speciale fabrikitaj filmoj pri la postmilita rekonstruo de Nederlando por prezentado en la eksterlando. La tri filmoj estas la sekvantaj: „Reveno“ (filmo pri la postmilita reveno de la evakuita loĝantaro de la urbo Arnhem al la detruitaj hejmoj); „Walcheren“, (la rekonstruo de la mardigo de la insulo Walcheren, detruita dum la milito per bombardado); „Detruita lando“ (filmo pri la postmilita aspekto de Nederlando kaj pri rekonstruaj klopodoj). La tri filmoj post prezento en Hago estis transsenditaj al Ameriko, kie s-ino Julia Isbrucker prezentadis ilin en kunveno dum sia prelegvojaĝo tra Usono. (La Reveno kaj Walcheren estas parolitaj de Andreo Cseh, la Detruita lando de s-ino Isbrucker. La filmojn fabrikis kaj en Esperanto postsinkronizis la filmfabriko „Mulifilm“ en Haarlem. (La Praktiko, Jan. 1948.)

Artikolo de Dr W. J. Manders „Esperanto kaj lingvistiko“ el nia dua jarkolekto aperis en angla traduko en organo de la Aŭstria E-Asocio „La Rondo“ en Maja numero 1948.

Pri bezono klopodi, ke revenu en movadon tiuj homoj, kiuj jam iam Esperanton studis kaj aktive partoprenis en nia agado, skribas tre trafte en Laborista Esperantisto (Sept. 1948) s-o Nieuwenhuizen. Tiuj „eksesperantistoj“ ja vere interesiĝis pri nia ideo, ili jam iam decidis ekstudii nian lingvon, ili jam iam estis anoj de nia movado, ili do jam partoprenis nian ideon, kiun ili poste ial ajn forlasis. Ni penu reveki iliajn interesojn, studemon kaj vigecon. Ili multe pli valoras por nia ideo ol granda parto el la laiko-publiko, kiu tamen jam post ioma tempo adiaŭas nin kaj ĉiujare re-malaperas en la amason, el kiu ili lasis sin forloĝi kelkan tempon.

Japanlingva radio-dramo „La naskiĝo de Esperanto“, verkita de Mijake-Sihej, en kiu rolas Zamenhof kaj Waldenberg, estis disaŭdigata de Radio-Tokio II (JOAK) la 5-an de Majo kun reĝisoro Sugisaka Aoyama. La tekstoj aperis esperant-kaj japanlingve en Revuo Orienta Julio—Aŭg. 48.

Kontraŭ provoj enkonduki novan E-ortografion sen persignoj decide kaj saĝe argumentas H. J. en „Esperanto“ el Decembro. Ni plene konsentas kun tiu ĉi malaprobo. Efektive „ĝeneraligo de internacia lingvo dependas de aliaj faktoroj, tre malproksimaj al la lingvaj detaloj“.

Versojn de Karolo Piĉ kiel ekzemplon de trafa poezia priskribo uzis Brendon Clark en Esperanto (Dec.). Temas pri strofo

La poet' similas
iam al monaĥ'
kiu, malgraŭ multaj
ho kaj multaj afi
skizas sanktan libron.

„La akcentitaj vortoj elvokas tre klaran ideon pri la monaĥo, ĉu ne?“

La Dharmo, la oficiala organo de la Societo por Orienta Kulturo, fondita en 1946, aperas ciklostilite (po 4 paĝoj 23×37 cm) eldonata de Upasaka Anurudha Petri, Venavāgen 49, Örebro, Svedio. En kajero sen dato kaj sen numero, kiu nin atingis kaj kiu laŭ nia konjekto estas jam la 16-a, ni legas pri Nirvano, Kiel mi fariĝis Budhano, pri La plej granda imperiestro de Hindujo kaj aliajn informojn. — Ni preferas diri laŭ la Plena Vortaro „Budao“, „budaismo“, „budaano“.

La Praktiko, la gazeto de la mondpopolo, aperanta en Riouwstraat 172, Den Haag, Nederlando, estas eldonata kaj redaktata de la Universala Ligo, kies ĉefa celo estas pledo por tutmonda registaro. (Abonprezo 6 nederl. guldenoj). En la triobla numero el Jul.—Sept. ni legas interesan intervjuon en la Geneva Radio de s-ro Henri Koch, Luksemburgano, pri la festoj en Frankfurto, kiuj rememorigadis la jaron 1848 kaj tiamajn demokratiajn tendencojn kaj farojn, devizo de lia temo estis Germanio kaj Eŭropo. El la rubrikaj de tiu ĉi numero ni menciuj laŭde precipe la „Panoramon“, kiu enhavas efektive diversajn informojn tre interesajn.

Aŭstria Esperantisto estas ciklostilita organo de Internacia Esperanto-Muzeo, redaktata de kortega konsilanto H. Steiner. Sian numero Aŭg.—Sept. ĝi dedikas komplete al dokumentoj pri samtempa enkonduko de deviga instruado de E. en pluraj landoj. Al ni ŝajnas, ke predikado esperantlingva al esperantistoj ne tro utilas por tiu celo. Tamen nia Asocio sekvis la inviton kaj anoncis sin por kunlaborado per sia Lerneja Komisiono.

Esperantologio. Internacia revuo por la lingvistiko kaj bibliografio de Esperanto anoncas sian ekaperon por la proksimaj monatoj. Detalojn vidu sur paĝo 7 de nia tria jarkolekto. Esperantologio aperos en kalendaroj 48—64-paĝaj, formantaj volumon de 250—300 pĝ. La abonpago por unu volumo estas 250 Kčs kaj akceptas ĝin nia Librovendejo. La jamaj anoncintoj bonvolu sendi la sumon al poŝtŝpar-kasa konto de EAĈSR kun klara noto: „Esperantologio“.

Akrajn vortojn kontraŭ Ĉeĥoslovakio, diritajn en Amsterdamo kongreso, refutas en sia letero, enpresita en Senaciulo (Dec. 1948) samideanino Marie Bartovská (Úpice 2). Ni citas el ĝi: „En unu punkto la parolintoj parte pravas: En Ĉeĥoslovakio ne ekzistas libereco — sed nur libereco por ekspluati la homojn. Ĉu SAT deziras ion alian?“ Al ni ŝajnas strange, ke la redakcio de S. presis tiujn gravajn informojn sole inter en la rubriko „El niaj leteroj“ por akcenti, ke ĝi rigardas ilin kiel tre privatan opinionon.

SCIIGOJ

Ĉeĥoslovaka kongreso tiujara en Liberec la 4—6-an de Junio fariĝos grava manifestacio de ĉeĥoslovakaj esperantistoj. Krom diskuto pri nia agado laŭ kutima formo, kiu okazos dimanĉon posttagmeze, ni aranĝos dimanĉon antaŭtagmeze solenan malferman kunsidon, en kiu ĉeĥoslovakaj esperantistoj denove solene deklaras sian volon kaj povon uzi eblecojn de esperantaj organizoj por kunlabori al taskoj de socialisma planado. Precipe ni deklaras nian konvinkon batali por paco kaj kontraŭstari ĉiun imperialismon; eblecoj informi laboristajn klasojn de la tuta mondo per unusola lingvo devas esti uzataj por celoj de la paco ankoraŭ pli intense. Krome ni deklaras niajn proponojn por konkreta tuja uzo de Esperanto al informo de la mondo pri ĉeĥoslovakaj vidmanieroj. Samtempe ni dankos al publikaj aŭtoritatoj pro la helpo kaj apogo jam donitaj, precipe al ministerio de Informoj kaj Klerigo, kiu per larĝvida decido ebligis ampleksan uzon de Esperanto en ĉs. disaŭdigo, eldonadon de Esperanto-Servo kaj aperigon de esperanta traduko de ĉs. konstitucia ĉarto. London antaŭtagmeze ni diskutos kelkajn principajn problemojn por nia laborado. — Krom tiuj ĉi laborkunvenoj la Loka Kongresa Komitato aranĝos plurajn distrajn entreprenojn, kiuj tre agrabligos la ĉeeston en la kongreso. La urbo mem estas nepre vizitinda por ĉiu, same por tiu, kiu ne vidis ĝin ankoraŭ, kiel por tiu, kiu jam konas industriajn metropolon de Norda Bohemio. Ĝi ja estas grava turista centro en pejzaĝo ekstreme bela. — Sabaton vespere estos interkonatiĝa vespero kun danco, dimanĉon koncerto kun esperantista programo. Kiu volus viziti la teatron, tre laŭdatan, sciigu tion en la aliĝilo, LKK rezervigos enirkarton por vi! — En tiu ĉi numero estas enmetita aliĝilo kun poŝta pagilo. Ĉiuj, kiuj intencas viziti la kongreson, bonvolu pleniĝi ĝin kiom eble plej baldaŭ kaj sendi al la adreso: Esper. Klubo en Liberec I, Šamánkova tř. 4a.

La 22-a SAT-kongreso okazos en Parizo la 30-an de Julio ĝis la 6-a de Aŭgusto. Kotizoj: SAT-anoj 1,75 dolaro, post la 1-a de Majo 2 dolaroj. Por ne SAT-anoj 2,25 dolaroj, post la 1-a de Majo 2,75 dolaroj.

Svisa Espero, oficiala organo de Svisa Esperanto-Societo (Eigenheim, Romanshorn), aperas en j. 1949 denove presita. Ĝi estas pruvo, ke la movado en Svislando plifirmiĝis. Ni tion enskribas kun ĝojo. Svisaj esperantistoj suferis dum la milito pro propagando de Basic English. Ke ilia organizo jam nun denove povas prezenti sin per bulteno presita, estas dokumento, ke Basic English ne detruas nian movadon eĉ se ĝi ŝajne havas tre bonajn kondiĉojn. Krome ni rimarkigu, ke tiu ĉi jarkolekto de Svisa Espero estas jam la 45-a.

Winston Churchill kaj Basic English. En la konferenco kun ĵurnalistoj en Kubo la 4-an de Feb. 1946 li rekomendis al ili pledi por Unuiĝintaj ŝtatoj de Eŭropo kaj ke ĉiu membro de tiuj unuiĝintaj ŝtatoj lernu krom la gepatra lingvo Basic English. Ĉar oni ne sukcesas kun angla lingvo, oni provas nerektan vojon. (Aŭstria Esperantisto, Okt.—Dec. 1948.)

Monda Tribuno, Internacia gazeto por kulturo, literaturo, scienco kaj tekniko (Vieno IX, Rossauerlände 27, Aŭstrujo). Monate. — Depost Januaro aperas tiu ĉi nova gazeto en ĵurnala formo 4-paĝa. Ni vidis numerojn de Januaro kaj Februaro. Ni ne komprenas bone intencojn de tiu ĉi nova gazeto. Ĝi signifas konkurencon al Heroldo de Esperanto sed estas multe malpli interesa. Ŝajnas al ni tia neplanata eldonado malutila al evoluo de nia gazetaro, precipe kiam ŝajnas, ke la nova gazeto ne havas ian novan ideon. Redaktoro de M. T. estas Gabriel Katzianka.

La Horizonte estas organo de Esperanto-Societo de Agrokultura Fakultato de Nihon-Universitato. La unua numero, 30-paĝa, ciklostilita, redaktata de Oi Haruka, aperis la 5-an de Nov. 1948. Tre interesa enhavo de teknikaj artikoloj: Pri sakeo, La nova studado de furaĝo, Kemio de japanaj mangajoj kaj ceteraj.

Pri komenco de la telegrafo en Ĉeĥoslovakio raportas laŭ Rudé právo el 2. IX. 48 en La Interligilo (Sept.—Okt.) Ŝa.

Internacia Federacio Esperanta Fervoĵista okazigos sian unuan kongreson en Aarhus, la 22—27-an de Majo 1949. La kongresa kotizo 15 danaj kronoj (3 Usonaj dolaroj). Post la 1-a Februaro la kotizo altiĝas je 5 kronoj. Aliĝiloj kaj ceteraj informoj estas riceveblaj de la kongresa sekretario, Hohn, Christoffersen, Hallssti 43, Aarhus, Danlando.

Junulara Fako ĉe Bulgara Esperanto-Asocio, str. Tri uŝi 15, Sofio, petas progresemaĵajn samideanojn sendi al ĝi materialon kun junulara enhavo. La materialo estos publikigota en la revuo Internacia Kulturo, kie de nun aperos konstante kolono Junulara vivo, aŭ en iu nacia gazeto. La sendinto ricevos ekzempleron de la gazeto, en kiu aperis lia sendaĵo.

Tutmonda Asocio Socikredita (TASK) fondiĝis la 28-an de Aŭgusto en Londono. TASK estas kultura organizaĵo nepolitika, kiu celas disvastigi la scion pri Socikredito per Esperanto kaj la scion pri Esperanto inter la Socikreditano. La sola oficiala lingvo de TASK estas Esperanto, la jarkotizo estas 2 ŝil. kaj 6 pencoj aŭ 5 respondkup. Pliajn informojn (enmetu respondkup.) donas la honora ĝen. sekret. s-ro J. W. Leslie, Ĉe BM/TASK, London, W. C. 1.

Helpu la portugaliajn esperantistojn! La portugala esperanto-movado nun renaskiĝas sub la malsimpatia rigardo de la tiea registaro, tial ĝi bezonas la helpon de ĉiuj esperantistoj. Helpu tiujn samideanojn sendante unu Esperanto-libron por ties „Cirkulanta Biblioteko“. Sendu al: Portugala Esperanto-Ligo, Apartado 125, Lisboa N.

Esperanto-Asocio en ĈSR, Loka Grupo Vsetín, aranĝos Esperanto-standon en ekspozicio „Valaĥio laboranta“, okazonta en Julio kaj Aŭgusto 1949. La grupo deziras aranĝi ankaŭ esperantistan laborkunvenon en kadro de la ekspozicio kaj tre ŝatus bonvenigi eksterlandajn samideanojn. Pri anoncintaj vizitoj informos oficiala bulteno de la ekspozicio. Oni fikso la daton de la kunveno laŭ la alveno de eksterlandaj samideanoj.

Radio-Praha. De la 10-a de Aprilo estas en Ĉeĥoslovakio enkondukita somera tempo. La elsendoj sur mallongaj ondoj okazos je la

15,30—15,45 GMT (17,30—17,45 de la ĉs. somera tempo), 25,34 m, 1935 m.

21,00—21,15 GMT (23,00—23,15 de la ĉs. somera tempo), 31,41 m.

Ĉiuj ceteraj elsendoj por ĈSR sen ŝanĝo, por fremdlando je unu horo pli frue.

Radio-Sofia havas novan ondolongon dissendante nun je la 19,50 horo de MET ĉiun vendredon sur 39,11 metroj prelegojn pri socia, kultura, ekonomia kaj politika vivo en la nova demokratio Bulgario.

Ekspozicio de dokumentoj pri nia movado en Liberec en la urba muzeo la 22. V. — 6. VI. okaze de nia kongreso estas grava entrepreno. Pro ĝia graveco ni petas ĉiujn samideanojn, ke ili pruntu aŭ donacu al la Klubo en Liberec materialon taŭgan por ekspozicio. Taŭgas ĉiuj esperantaj: Libro, gazetoj, afiŝoj, glumarkoj, cirkuleroj, foto-grafajoj. Pruntitaj objektoj estos resenditaj post la ekspozicio, donacitaj restos en Liberec, kie la Klubo posedanta ampleksajn ejojn, akceptos esti administranto de la Asocia ekspozicia materialo. Ni rigardas tiun ĉi alvokon tre grava kaj tre petas samideanojn respondi al nia peto kaj sendi ĉion, kion ili mem ne bezonas. Por unuopulo sentutilaj papteroj estas grava materialo uzbla por ekspozicia celo, se oni ĝin konservas, priskribas kaj ĝigas alirebla por neesperantista publiko. Ĉion sendu al Esperantista Klubo en Liberec, Šamánkova 4a.

ESPERANTISTA VIVO

Antonín Hladík en Kostelec n. L. atingis la 28-an de Februaro 80 jarojn. Esperantisto li fariĝis antaŭ unu jaro. Estante pensiulo li dediĉas sian tutan tempon por varbi al nia movado. Vojaĝante el urbo al urbo li disdonas propagandan materialon kun modela oferemo. Li estu salutita de ni ĉiuj!

Cindro de s-ro Konstantín Koutek estis deponita en kolumbario de Strašnice, sekcio II, kampo XXII nro 21.

Naskiĝo. Al ĝes-anoj Elena kaj Ján Mikloš en Ĉakanovce, p. Herľany, naskiĝis la 31-an de Decembro 1948 filineto Ruženka (Rozeto).

Důležitá sdělení.

Toto třetí číslo rozesíláme hromadně všem členům, jejichž příspěvek nám došel do 28. 2. 1949. Čtvrtý den po této hromadné expedici rozesíláme časopis těm, kdo zaplatili v první polovině března a za dalších 7 dní všem, kteří zaplatili do konce března.

Do 28. 2. přihlásilo se a zaplatilo pro rok 1949 849 nových členů, a celý náklad čísla 1 a 2 jest nyní rozebrán. Pro několik z těch, kteří platili v druhé polovině února, se nám dokonce již ani tato čísla nedostávají. Předpokládáme, že někteří loňští členové nám je po upomenutí vrátí, a až je odešleme novým členům, kterým nyní chybějí, budeme mít teprve větší radost z tak pozoruhodného počtu nových členů. Jelikož nemůžeme pro úřední nařízení o úspoře papíru zvyšovat náklad, nezbude nám asi, než opět uplatňovat dosavadní zásadu, že člen má nárok na bezplatné zaslání časopisu počínaje dnem dojití členského příspěvku, a prosíme, abyste takto informovali nové zájemce.

Legitimace nových členům jsou v tuto chvíli rozesílány všem, jejichž příspěvek došel nám přímo do 28. 2. Noví členové místních skupin dostávají legitimaci přímo u svých skupin. Ti, kdo byli již členy v roce 1948 (ať již přímo nebo prostřednictvím místních spolků) mají již legitimaci, platnou pro rok jejího vystavení, t. j. rok 1948 a prodlouží její platnost vlepením zde otiskné známky. Proto také třetí číslo nedostává nikdo, kdo nemá pro rok 1949 zaplacenou. Znamku si nevystihnou a do legitimace nevěpí ti členové, kteří přistoupili až v roce 1949 a jejichž průkaz je tedy platný pro tento rok bez vlepení známky, neboť jest v něm již prvý rok platnosti vyznačen letopočtem 1949.

Každý člen Svazu, který nutně potřebuje servokuponaro pro styk s delegáty UEA, má na jeho vydání — jakožto kolektivní člen UEA — nárok a může si je u nás vyžádat zvláštním stručným lístkem, na kterém neuvede jiného přání nebo sdělení.

Ti, kdo přes naše upozornění poukázali nám příspěvek přímého člena UEA nebo předplatně Herolda, mají u nás poukázané částky uloženy a mohou s nimi disponovat, oznámili nám zvláštním lístkem datum poukazu a číslo šekového účtu, kam byly poukázány.

Slovníku česko-esperantského vyšly stránky 105—152. Chybějí první stránky slovníku dáme do tisku 16. dubna, načež je dostanou všichni, kteří se podle našich dříve v výzev o ně přihlásili, i ti, kteří se přihlásili do 15. dubna. Na pozdější reklamace nemůžeme vzít zřetel.

Letní kolej esperanta v Doksech

(Somera koleĝio de Esperanto en Doksy)

16.—30. VII. 1949

II. zpráva:

S kursoj budo spojena ĉada ŝpoleĉenských podniků pro odpoledne a večery, m. j. celodenní autokarový výlet do sever. Polabí. — Ubytování bude pouze v soukromí. Pomýšlí se i na společné ubytování těch, kdož o ně projeví zájem, a na stravování v závodní kuchyni. — Počet žactva je omezen na 200; přihlášky se přijímají jen do 15. VI. — Školné za 48 hod. kursu nebo seminář a návštěvu cyklu odb. přednášek, ubytovné a účast na společenských podnicích (vyjma jízdné autokarem) činí celkem 780 Kčs. (Ubytovaným ve společných noclehárnách vrátí se po příjezdu do Doks rozdíl ubytovacího poplatku.)

Přihlášky na adresu: Letní kolej esperanta v Doksech se současným zasláním uvedeného obnosu bílko-složenkou na šekový účet 66421 Spořitelny v Doksech (s poznámkou »L. kolej esperanta«) přijímají se již nyní. Pospěšte si s přihláškou vzhledem k zájmu, který se již projevuje. — Propagační prospekt vyjde 1. V. Vyžádejte si jej!

(Další zprávy v příštích číslech.)

Letní škola v Rožnově pod Radhoštěm

od 1.—15. VIII. 1949

Denní pořad:

Ráno o 8. hodině snídaně.

Dopoledne od 9 do 12 hodin vyučování.

V poledne od 12 do 13 hodin oběd.

Odpoledne od 13 do 15 hodin odpočinek.

Odpoledne od 15 do 20 hodin výlety do okolí.

Večer od 20 hodin zábavný program.

Závazná záloha 500 Kčs.

Prospekty a přihláškový formulář zasílá poděpsaný výbor.

Krajský výbor Letní esperantské školy v Rožnově, Ostrava I, hotel Imperial.

Al abonintoj de Literatura Mondo kaj Internacia Kulturo. Nia Librovendejo informas, ke ĉiuj abonoj estis transdonitaj al la eldonejo. Apero de IK kaj LM prokrastiĝis, la abonintoj bonvolu pacienci.

K tomuto číslu je přiložena přihláška na VII. celostátní sjezd československých esperantistů v Liberci se složenkou na poukázání sjezdového příspěvku (50 Kčs). Doporučujeme našim čtenářům, aby se přihlásili co nejdříve zasláním přihlášky na adresu Esperantista Klubo en Liberec, Šamánkova tř. 4a.

TUTKORAN DANKON

al ĉiuj, kiuj salutis min okaze de mia 65-jara naskiĝtago. Sanon kaj sukceson al ĉiuj deziras

Julie Šupichová

Vychází měsíčně (10krát do roka). Majitel, vydavatel a nakladatel Svaz esperantistů ĈSR v Praze XIX/7, p. příhr. 7075. Odpovědný zástavec listu Dr Stan. Kamarýt. Členům Svazu zdarma. Členský příspěvek 70 Kčs. Účet pošt. spoř. 9.602. Tiskne »Čik« v Karl. Varech. Účast na poštovní novinové službě povolena řed. pošt. v Praze č. j. 1A-Gre-2372 OB-48. Dohledací poštovní úřad Praha 25.